Notitie: Context bij de uitvraag Onderzoek n.a.v. de uitvraag Zwerfafval 2021
d.d.: 31/10/22.

In deze notitie enige Context voor de uitvraag Zwerfafval 2021 aan de hand van volgende stappen (v5) die zijn doorlopen om te komen tot bijgaande cijferopstelling. Het is een lastig onderwerp omdat de gemeente niet specifiek stuurt op zwerfafval en dit dus ook niet registreert.

Binnen de gemeente Amsterdam wordt wel een genormeerde verbijzondering van de kosten van de afdeling Schoon gemaakt m.b.t. het zwerfafval veroorzaakt door verkeerd aangeboden huishoudelijk afval.

Uitgangspunt hierbij is dat de belangrijkste taak van de afdeling Schoon is het schoonhouden van "gevel tot gevel". Binnen deze activiteit wordt de afdeling Schoon met zwerfafval geconfronteerd. Uitgangspunt is dat 33% van de "gevel tot gevel" werkzaamheden betrekking hebben op huishoudelijk afval.

De afdeling Schoon is ook verantwoordelijk voor de Gladheidsbestrijding, de Anti Plak en Klad (APK) activiteiten, het reinigen bij een aantal grote evenementen (Koningsdag, Gay-pride en evenementen in het Arenagebied), schoonhouden van openbare toiletten en het Verzorgend Onderhoud (Onkruid op verharding, blad verwijdering en drijfvuil). Deze werkzaamheden worden met name door derden uitgevoerd. Het schoonmaken van het Marktterrein, na afloop van de markt, wordt ook uitgevoerd door de eigen dienst. Deze activiteiten worden afgezonderd van de "gevel tot gevel" activiteit van de afdeling Schoon.

Korte toelichting van de verschillende stappen:

1) De rekening 2021 van de directie Stadswerken is als uitgangspunt genomen.

2) De gehanteerde verdeelsleutels zijn gebaseerd op de gemeentelijke methode bij de vaststelling van de bijdrage Afvalstoffenheffing (ASH) aan Schoon voor extra werkzaamheden t.g.v. verkeerd aangeboden huisvuil.

3) De afdeling Schoon wordt binnen Stadswerken ondersteund door 2 afdelingen in het uitvoeren van haar taken. De afdeling Logistiek met Fleetmanagement en Werfbeheer en de afdeling Operationele Ondersteuning met informatie en planning. Verdeelsleutels m.b.t. de inzet t.b.v. de afdeling Schoon zijn overgenomen uit de ASH-systematiek.

4) Voor de toegerekende overhead van buiten Stadswerken wordt binnen de gemeente Amsterdam het normbedrag buitendienst van € 9.000 per fte gehanteerd. Ook deze norm wordt binnen de ASH-systematiek gebruikt.

5) M.b.t. de berekening kan het volgende worden opgemerkt:

    a. Allereerst worden boekingen van de afdeling Schoon op basis van de relatie met de doelstelling van de afdeling schoon (gevel tot gevel) wel, niet of gedeeltelijk opgenomen in het overzicht.
    b. Ten tweede worden de boekingen van de overige afdelingen Stadswerken met een verdeelsleutel m.b.t. de inzet schoon opgenomen.
    c. Als laatste wordt de overhead van buiten Stadswerken toegerekend.

6) Ten slotte wordt een inschatting gemaakt van het aandeel zwerfvuil in het totaal van de activiteiten "gevel tot gevel" van Schoon.

Ad 2) De afdeling Schoon

a) Afdelingskosten Schoon

De afdeling Schoon bestaat in 2021 uit 608 fte verdeeld over een aantal teams.

- Leiding en regie 2 fte
- Schoon Wijken 525 fte
- Regie Schoon 26 fte
- Directie en Toezicht 15 fte
- Team Duurzaam Inzetbaar 23 fte
- Anti Plak en Klad 17 fte

Als bijlage een overzicht van het salarisgebouw van de afdeling Schoon.

Het team Anti Plak en Klad is wel betroken bij het schoonhouden van de Stad, maar niet bij de activiteit "Gevel tot Gevel". De teamkosten zijn dus niet bij het vaststellen van de "Gevel tot gevel" activiteiten van schoon. De Teams Duurzaam Inzetbaar en Directie en Toezicht (zijn gedeeltelijk betrokken bij de activiteit "gevel tot gevel". Hiervoor wordt in deze uitvraag het percentage van 50% gehanteerd (overgenomen uit de ASH-systematiek).

Het team Directie en Toezicht is verantwoordelijk voor de uitbestede werkzaamheden. Op basis van de begrotingsbedragen uitbesteed werk is vastgesteld dat 50% betrekking heeft op de "Gevel tot Gevel" activiteiten van de afdeling Schoon.

Voor het toerekenen van de kosten van Leiding en Regie wordt het ASH-percentage van 87% gehanteerd. Dit is het aantal fte Schoon Wijken (wijkploegen van reinigers, meewerkend voormannen en groepsleiders) gedeeld door het totaalaantal fte van de afdeling Schoon (525/608 = 86,3% afgerond voor de ASH naar 87%). Dit betekent dat 87% van de kosten van de leiding betrekking heeft op de "gevel tot gevel" activiteit.

Dit leidt ertoe dat van de € 34,6 mln. aan afdelingskosten Schoon (rekening 2021) een totaal van € 32,4 mln. wordt toegerekend aan de activiteit "Gevel tot Gevel".

Overzicht verdeling apparaatskosten afdeling Schoon rekening 2021

Programma	Afdeling Naam	BE	BE Naam	Zwerfafval %	Totaal Lasten R21	Zwerfafval R21 Lasten
11	Schoon	**5820032**	P Schoon	100%	€ 118.289	€ 118.289
		5820034	P Schoon Wijken	100%	€ 28.240.735	€ 28.240.735
		5827010	P Duurzaam Inzetbaar	50%	€ 1.586.396	€ 793.198
		5827021	VERVAL Noord	100%	€ 0	€ 0
		5827022	VERVAL West	100%	€ 0	€ 0
		5827023	VERVAL Oost	100%	€ 114	€ 114
		5827024	VERVAL Zuid	100%	€ 0	€ 0
		5827025	VERVAL Zuidoost	100%	€ 0	€ 0
		5827026	VERVAL Nieuw-West	100%	€ 0	€ 0
		5827027	VERVAL Centrum 1	100%	€ 560	€ 560
		5827028	VERVAL Centrum 2	100%	€ 0	€ 0
		5827030	P Directievoering en Toezicht	50%	€ 827.132	€ 413.566
				100%	€ 0	€ 0
		5827040	P Regie Schoon	100%	€ 1.435.164	€ 1.435.164
		5827050	P Anti Plak en Klad	0%	€ 888.684	€ 0
	Totaal Schoon				€ 33.097.072	€ 31.001.624
Totaal 11					**€ 33.097.072**	**€ 31.001.624**
B	Schoon	**5820033**	O Duurzaam Inzetbaar	50%	€ 80.286	€ 40.143
		5820035	O Directievoering en Toezicht	50%	€ 99.966	€ 49.983
		5820036	O Anti Plak en Klad	0%	€ 0	€ 0
		5827000	O Schoon	87%	€ 202.282	€ 175.985
				100%	€ 653.180	€ 653.180
		5827020	O Schoon Wijken	100%	€ 540.589	€ 540.589
	Totaal Schoon				€ 1.576.302	€ 1.459.880
Totaal B					**€ 1.576.302**	**€ 1.459.880**
					€ 34.673.374	**€ 32.461.504**

Ad 3) Programmakosten Schoon

In de programmakosten worden de lasten van taken van de afdeling Schoon verantwoord, die wel en geen betrekking hebben op het schoonhouden van "gevel tot gevel".

De lasten, die betrokken worden bij de "gevel tot gevel" werkzaamheden zijn:

a) Inzet uitzendkrachten flexibele schil (7827000, 78277000). Deze inzet heeft ook betrekking op het reinigen van Markten. Normatief is de inzet van uitzendkrachten ongeveer 2% van het totaal.
b) Operationele kosten: aanschaf materialen (o.a. vuilniszakken en prikkers), stortkosten veegvuil, aanschaf en onderhoud afvalbakken.
c) Uitbesteed reinigingswerk: Schoonhouden Parken, inzet sociale aannemers voor inzet prikken zwerfvuil.

Programma	Afdeling Naam	BE	BE Naam	Zwerfafval %	Totaal Lasten R21	Zwerfafval R21 Lasten
11	Schoon	**78270000**	Schoon	0%	€ 164.235	€ 0
				100%	€ 10.109	€ 10.109
				98%	€ 4.791.018	€ 4.695.197
		78270100	Operationele Kosten Schoon	0%	-€ 536.824	€ 0
				100%	€ 5.188.715	€ 5.188.715
		78270300	Uitbesteed Reinigings werk	0%	€ 170.926	€ 0
				100%	€ 1.292.856	€ 1.292.856
		78270400	Onderhoud Schoon Parken	100%	€ 401.173	€ 401.173
		78271000	Anti Plak en Klad	0%	€ 361.089	€ 0
		78272000	Gladheidsbestrijding	0%	€ 2.940.311	€ 0
		78273000	Verzorgend Onderhoud Schoon	0%	€ 4.535.909	€ 0
		78274000	Evenementen	0%	-€ 14.254	€ 0
		78275000	Urinoirs	0%	€ 590.693	€ 0
		78277000	Warenmarkten Schoon	0%	€ 108.538	€ 0
				98%	€ 36.767	€ 36.032
		78279000	Project aanvalsplan schoon	98%	-€ 3.520	-€ 3.450
		78279400	Focus aanpak Wallen en Pleinen	100%	-€ 66.985	-€ 66.985
	Totaal Schoon				€ 19.970.757	€ 11.553.648

De afdeling Schoon heeft voor de inzet van de uitzendkrachten € 98.564 ontvangen van derden binnen en buiten de gemeente Amsterdam. Deze inkomsten worden betrokken bij de inventarisatie "gevel tot gevel".

De vergoeding voor het Schoonmaken bij evenementen is, net als bij de lasten, niet betrokken bij de opgave zwerfafval.

Programma	Afdeling Naam	BE	BE Naam	Zwerfafval %	Totaal Baten R21	Zwerfafval R21 Baten
11	Schoon	78270000	Schoon	100%	-€ 98.564	-€ 98.564
		78274000	Evenementen	0%	-€ 58.360	€ 0
	Totaal Schoon				-€ 156.924	-€ 98.564

Ad 4) Ondersteunende afdelingen binnen Stadswerken

2 afdelingen binnen Stadswerken ondersteunen de afdeling Schoon bij het uitvoeren van deze taken. De afdeling Logistiek met Fleetmanagement en Werfbeheer en de afdeling Operationele Ondersteuning met informatie planning.

Het toegerekende percentage is gebaseerd op verdeelsleutels, die gehanteerd zijn bij de toerekening van de kosten voor ASH. Dit betekent dat op basis van dit percentage kosten worden toegerekend aan de afdeling Schoon. Op basis van de verdere toerekening van de kosten worden ook deze kosten verdeeld (zie Onderverdeling "Gevel tot Gevel" lasten)

Werfbezetting	
Groen	20,06%
Schoon	59,21%
Civiel	5,23%
Infra	15,50%
	100,00%

Gebruik Wagenpark	
Groen	5,52%
Schoon	70,00%
Civiel	10,00%
Infra	14,48%
	100,00%

Centrale Budgetten 2020	**45,25%**
Centrale Budgetten 2021	**45,69%**

Opleidingen
Dienstkleding
Werving en selectie personeel
Gezondheidszorg
Mobiele telefoonkosten
Kantoorbenodigdheden

Toerekening Centrale Budgetten Stadswerken

Fte Schoon	608	
Fte Stadswerken	1330,63	45,69%

Mijn formatie en salarisbudget van 01-2021 t/m 12-2021

Stadsbeheer | Stadswerken

Jaarstand in FTE - Bron: P-Net / MijnP&O

Afdelingen	Toegestaan 2021	Bezet 2021	Verschil 2021	
Civiele Constructies	65,25	54,91	10,34	
Gebied en Gebruik	50,69	58,00	-7,3	*
Groen, Flora en Fauna	160,32	168,97	-8,65	*
Infra en Service	170,06	172,03	-1,97	*
Logistiek	120,19	110,37	9,82	
Markten	44,00	44,40	-0,4	*
Operationele Ondersteuning	94,81	77,36	17,45	
Schoon	608,00	576,02	31,98	
Staf	14,31	13,17	1,14	
(DIRECTIE) Stadswerken	3,00	2,25	0,75	
Totaal:	1.330,63	1.277,47	53,16	

Deze verdeelsleutels leiden tot volgende financiële opstelling:

Rubriek Code	Programma	Afdeling Naam	BE	BE Naam	Zwerfafval %	Totaal Lasten R21	Zwerfafval R21 Lasten
5A	11	Logistiek	5820004	P Fleetmanagement	70%	€ 1.475.187	€ 1.032.631
			5820016	P Inkoop- en Contractmanagemen	46%	€ 559.169	€ 255.484
			5824021	VERVAL Logistiek Inkoop	46%	€ 0	€ 0
			5824030	P Noord-Centrum-Nieuw West	59%	€ 1.657.952	€ 981.674
			5824040	P Team Ontwikkeling	59%	€ 140.894	€ 83.423
			5824050	P Zuidoost-Oost	59%	€ 947.123	€ 560.791
			5824060	P Zuid-West	59%	€ 878.801	€ 520.338
		Totaal Logistiek				€ 5.659.125	€ 3.434.341
		Operationele Ondersteuning	5820023	P Informatie en Planning	70%	€ 1.902.089	€ 1.331.462
		Totaal Operationele Ondersteuning				€ 1.902.089	€ 1.331.462
	Totaal 11					**€ 7.561.214**	**€ 4.765.803**
	B	(DIRECTIE) Stadswerken	5820000	O Stadswerken	46%	€ 31.507	€ 14.396
		Totaal (DIRECTIE) Stadswerken				€ 31.507	€ 14.396
		Logistiek	5824000	O Logistiek	46%	€ 0	€ 0
			5824010	O Fleetmanagement	46%	€ 7	€ 3
		Totaal Logistiek				€ 7	€ 3
		Operationele Ondersteuning	5825000	O Operationele Ondersteuning		€ 236.052	€ 107.852
		Totaal Operationele Ondersteuning				€ 236.052	€ 107.852
		Staf	5822000	O Staf	46%	€ 16.714	€ 7.637
		Totaal Staf				€ 16.714	€ 7.637
	Totaal B					**€ 284.281**	**€ 129.888**
Totaal 5A						**€ 7.845.495**	**€ 4.895.691**
7A	11	Logistiek	78244010	Fleetmanagement Groen	70%	€ 805.088	€ 563.562
			78244020	Fleetmanagement	70%	€ 12.233.713	€ 8.563.599
			78245000	Werfbeheer Noord Centrum	59%	€ 357.056	€ 211.413
			78245100	Werfbeheer West-Nieuw West	59%	€ 32	€ 19
			78245200	Werfbeheer Zuidoost-Oost	59%	€ 100.221	€ 59.341
			78245300	Werfbeheer Zuid	59%	€ 274.547	€ 162.559
		Totaal Logistiek				€ 13.770.657	€ 9.560.493
		Operationele Ondersteuning	78250000	Operationele ondersteuning	70%	€ 252.159	€ 176.511
		Totaal Operationele Ondersteuning				€ 252.159	€ 176.511
	Totaal 11					**€ 14.022.816**	**€ 9.737.004**
Totaal 7A						**€ 14.022.816**	**€ 9.737.004**
Eindtotaal						**€ 21.868.311**	**€ 14.632.695**

De ondersteunende afdelingen hebben de volgende baten ontvangen, die betrokken worden bij de opgave zwerfafval.

Programma	Afdeling Naam	BE	BE Naam	Zwerfafval %	Totaal Baten R21	Zwerfafval R21 Baten
11	Logistiek	78243000	Mat inkoop tbv proj over RVE	0%	-€ 11.528.469	€ 0
		78244020	Fleetmanagement	70%	-€ 1.116.450	-€ 781.515
	Totaal Logistiek				-€ 12.644.919	-€ 781.515

Ad 5) Overhead

Naast een vorm van overhead binnen Schoon (o.a. leiding en regie) en binnen Stadswerken (o.a. Logistiek en Operationele Ondersteuning) wordt er ook rekening gehouden met overhead die niet binnen de directie Stadwerken verantwoord wordt.

Voor deze overhead van o.a. de directie Interne Dienstenverlening (o.a. P&O, Financien) wordt het normbedrag buitendienst van € 9.000 per fte gehanteerd. Er wordt daarbij rekening gehouden met de 502 fte van medewerkers bij het team Schoon Wijken, zoals opgenomen bij het vaststellen van het tarief ASH 2021.

Toegerekende Overhead aan Schoon Wijken	
Meeademende overhead voor 502 fte Schoon Wijken (GL, Mwv, Reiniger)	**€ 4.518.000**

Onderverdeling van de "Gevel tot Gevel" lasten:

Na het uitfilteren van de activiteiten, die in principe niet onder "Gevel tot Gevel" vallen (zie hierboven) moet vast gesteld worden of de resterende activiteiten geheel betrekking hebben op zwerfafval. Er wordt geen specifieke informatie verzameld om tot een exacte inschatting te komen. Hieronder de wijze waarop de opgave tot stand is gekomen:

Het belangrijkste element is dat bij de vaststelling van de afvalstoffenheffing 33% van de activiteiten van Schoon m.b.t. de "Gevel tot Gevel" activiteiten veroorzaakt wordt door verkeerd aangeboden huishoudelijk afval. Dit percentage heeft zich in de loop van de tijd ontwikkeld en juridische toetsing doorstaan.

Verder wordt een deel van de "Gevel tot Gevel" activiteiten verricht t.b.v. het reinigen van het marktterrein na afloop van de markten. Hiervoor ontvangt de gemeente een vergoeding van de marktkooplieden. Er is ook een normatieve opstelling gemaakt van de ingeschatte inzet. Indien deze gerelateerd wordt aan de apparaatskosten "Gevel tot Gevel" van de afdeling Schoon is dit ongeveer 4% van deze inzet van de afdeling Schoon.

Verder verricht de eigen dienst, naast de werkzaamheden van aannemers, ook (incidenteel) activiteiten m.b.t. blad verwijdering, het technisch vegen, drijfvuil vissen, onkruidbestrijding. Hiervoor is een percentage opgenomen.

In onderstaande opstelling wordt het uitgangspunt gehanteerd dat van de activiteiten van Schoon m.b.t. "Gevel tot gevel" voor 57% betrekking hebben zwerfafval.

Onderverdeling activiteit "Gevel tot Gevel"	
Huishoudelijk Afval (verkeerd aanbieden // bijplaatsingen)	33%
Bladverwijdering	2%
Technisch Vegen	2%
Drijfvuil	1%
Onkruidbestrijding	1%
Markten	4%
Zwerfvuil	57%
	100%

De inschatting van de afdeling Schoon is dat 25% betrekking heeft op het ledigen van afvalbakken en 75% op machinaal en handmatig vegen.

Het overzicht zwerfafval 2021 van de gemeente Amsterdam ziet er nu als volgt uit:

Opgave Zwerfafval			
	Lasten R 21	Baten R21	Saldo 21
Formatie Schoon	€ 32.461.504		€ 32.461.504
Programma Schoon	€ 11.553.648	€ -98.564	€ 11.455.084
Kosten overige afdeling SW	€ 14.632.695	€ -781.515	€ 13.851.180
Meeademende Overhead	€ 4.518.000		€ 4.518.000
	€ 63.165.847	€ -880.079	€ 62.285.768
Apart opgenomen in opgave			
Stortkosten	€ 2.639.754	57%	€ 1.504.660
Afvalbakken	€ 1.760.091		
Parken	€ 406.487		
Sociale aannemers	€ 1.280.321		
Kolken (gooise weg)	€ 0		
Drijfvuil	€ 0		
	€ 6.086.653		
Normatief te verdelen bedrag	€ 56.199.115		
Zwerfvuil	57%		
Toe te rekenen aan Zwerfvuil	€ 32.033.495		
Toerekening aan afvalbakken	25%		
	€ 8.008.374		
Toerekening aan vegen	75%		
	€ 24.025.121		

Samenvattend is de opgave m.b.t. de inzet bestrijding zwerfafval in 2021 in Amsterdam:

Werkzaamheden m.b.t. ledigen afvalbakken: € 8 mln.
Werkzaamheden m.b.t. machinaal en handmatig vegen: € 24 mln.

Stortkosten veegvuil: € 1,5 mln.
Aanschaf en onderhoud Afvalbakken: € 1,7 mln.
Inzet zwerfafval Parken (aannemers): € 0,4 mln.
Inzet sociale aannemers (zwerfafval): € 1,2 mln.

Formatie afdeling Schoon 2021

Team subteam	Functie	Schaal	Formatie 2021
(AFDELING) Schoon			2,00
	Manager	*14*	*1,00*
	Regisseur Schoon	*12*	*1,00*
Duurzaam Inzetbaar			23,00
	Teamleider	*10*	*1,00*
	Groepsleider	*8*	*2,00*
	Meewerkend Voorman	*5*	*5,00*
	Reiniger	*3*	*15,00*
Schoon Wijken			525,00
	Teamleider	*10*	*8,00*
	Groepsleider	*8*	*31,00*
	Meewerkend Voorman	*5*	*81,00*
	Reiniger	*3*	*405,00*
Directievoering en Toezicht			15,00
	Teamleider	*11*	*1,00*
	medewerker techniek C	*10*	*1,00*
	medewerker techniek B	*9*	*12,00*
	project / programmamanager A	*9*	*1,00*
Regie Schoon			26,00
	Regisseur schoon	*12*	*0,00*
	Teamleider	*11*	*1,00*
	Medewerker kwaliteit sc	*9*	*8,00*
	Buurtconciërge	*7*	*17,00*
Anti Plak en Klad			17,00
	Teamleider	*10*	*1,00*
	Groepsleider	*8*	*0,00*
	Meewerkend Voorman	*5*	*2,00*
	Reiniger	*3*	*14,00*
Totaal:			**608,00**